

KURJER ZAGŁĘBIA

Redakcja i Administracja otwarte od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wieczorem. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej godz. rano.

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Dębińska Nr. 7.

Ze wszystkich frontów.

Na wschodnim froncie między zatoką Ryską a górami Karpackimi sytuacja strategiczna w dalszym ciągu pozostaje bez żadnej prawie zmiany. Toczą się tylko od czasu do czasu drobne walki, głównie na Wołyniu i w Galicji Wschodniej.

Najbardziej koncentruje się w Karpatach. Jak donosi korespondent „Berliner Tageblattu”, ósmi dziesiąta armia rosyjska bez przerwy niemal naciera w górach na wojska niemiecko-austriackie. Zwłaszcza miejscowości około Valeputny przy drodze żelaznej Kimpolung — Dorna Vatra oraz stoki wzgórz Hestecanosi wraz z tunelem, którego wschodnie wyjście obsadzili Rosjanie, są widownią zaciętych ataków.

Wszystkie usiłowania armii rosyjsko-rumuńskiej, ażeby powstrzymać na Wołoszczyźnie pochód wojsk sprzymierzonych, okazują się daremnymi. Wobec posuwania się naprzód Niemców i Austriaków w kierunku rzeki Seretu, generał rosyjski Sacharow opuścił w Dobrudży linię obronną Babadag — Pocinacag i cofnął się na północ ku ujściu Dunaju. Obecnie sprzymierzeni znajdują się zaledwie o kilka kilometrów od linii Braila — Izmil.

Na zachodnim terenie wojny nad rzekami Sommą i Aisną oraz w Szampanii toczą się drobne utarczki. Na prawym brzegu Mozy trwa bój artyleryjski, szczególnie gwałtowny w okolicy Bezonvaux, lasu Les Carrieres i Les Cambrettes. Pozatem toczą się, jak zawsze, walki w powietrzu, mniej jednak ożywione, niż w okresie letniej ofensywy francusko-angielskiej.

Na froncie austriacko-włoskim i w Albanii położenie od dłuższego czasu — jak o tem świadczą urzędowe komunikaty wiedeńskie i rzymskie — pozostaje bez zmiany.

Ofensywa wojsk koalicji w Macedonii znacznie osłabła i wogóle wąpić należy, czy czyni jakiegokolwiek większe postępy. Walki toczą się od kilku miesięcy w łuku rzeki Czerny, gdzie ataki piechoty francusko-angielskiej łamią się stale w ogniu niemieckich karabinów maszynowych. Od jeziora Prepa aż do rzeki Strumy, gdzie stoją wojska bułgarskie, trwa słaby ogień artylerji.

Na froncie Kaukaskim w okolicy góry Karkay oraz w pobliżu Hamadanu wojska rosyjskie i tureckie staczają drobne walki.

W Mezopotamii operacje wojenne stają się coraz więcej ożywione. W ciągu grudnia prowadzący ofensywę generał angielski Maude powiększył swe stanowiska nad rzeką Hai, umocnił zdobyty teren i ostrzeliwa pozycje tureckie pod Fellachia.

W Persji toczą się utarczki między tureckimi i angielskimi mi strażami przednimi.

Z terenu walk nad Kanalem Sueckim — niema żadnych wieści.

Pol.

Echa mowy Lloyd George'a w Niemczech.

Z powodu odpowiedzi Lloyd George'a na propozycje pokojowe Niemców, wczorajszy „Lokalanzeiger” pisze: „Mowę Lloyd George'a znamy dotychczas jedynie z krótkiego wyciągu.

Obszerniejsze streszczenie jego odpowiedzi na niemieckie propozycje pokojowe nastąpi dopiero wówczas, gdy znany będzie cały tekst jego wyurzeń. Jeżeli wyciąg z jego mowy prawdziwie przedstawia myśl jej i jej treść, to już teraz można powiedzieć, że prezes ministrów angielskich starał się załatwić kwestję, od której zależy szczęście i życie milionów, we właściwy sobie sposób, będący dziwną mieszaniną brutalności i cynizmu. Kwestja zadośćuczynienia, poruszona w mowie Lloyd George'a, jest najzupełniej bezwartościowa, wogóle bowiem dotychczas nie było jeszcze mowy o warunkach pokojowych, a gdy Lloyd George tęsknotę ludów Europy za pokojem stara się ułagodzić zapewnieniem, że kiedyś, z biegiem czasu, uda się koalicji poskromić pruskim militarystom, co niby znacząco pokonać armię niemiecką i jej sprzymierzeńców, to cała Europa wie tak samo dobrze jak Lloyd George, i jak zresztą my wszyscy wiemy, że taka zapowiedź równa się zapowiedzi wojny stuletniej, gdyby nie leżało w mocy wodzów niemieckich wcześniej ją zakończyć, niżby Lloyd George mógł przypuszczać”.

Dymisja Körbera

Dymisja Körbera w Austrii po za ledwie siedmiu tygodniach urzędowania musiała na ludzi zewnątrz stojących tembardziej zagadkowo zrobić wrażenie, jeżeli ma się w pamięci ogromne nadzieje i oczekiwania, z jakimi witano nominację tego właśnie prezesa ministrów. Gdy telegram urzędowy ogłosił światu, że ster rządu po zamordowanym hr. Stürgkhu obejmie dr. Ernest Körber, prasa wiedeńska, a szczególnie liberalna, witała go, jako zbawcę i odrodziciela Austrii, jako najgenialniejszego męża stanu, którego wśród polityków austriackich można było znaleźć. Podziwiano jego energję „beznamiętną”, jego administracyjne talenty, jego znajomość ludzi i niepospolitą zręczność dyplomatyczną. Dziś tak wybitny człowiek znika po kilkotygodniowej zaledwie próbie życia z powierzchni politycznej, a miejsce jego obejmie właśnie jeden z ministrów poprzedniego gabinetu.

Nominacja dra Szpitzmüllera na następcę Körbera rzuca też odrazu cokolwiek światła na przyczynę ustąpienia Körbera. Dr. Szpitzmüller był bowiem w gabinecie hr. Stürgkha ministrem handlu i jako taki razem z ówczesnym prezesem ministrów w głównej mierze prowadził pertraktacje nad nową ugodą handlowo-polityczną z Węgrami. Uгода ta była już w głównych zarysach gotowa, gdy hr. Stürgkh padł z ręki Adlera a następcą jego został Körber. Nowy prezes ministrów nie chciał bez zastrzeżeń przyjąć spuścizny po Stürgkhu i począł czynić starania o przeprowadzenie pewnych zmian w ugodzie, korzystnych dla Austrii. Ale znalazł on w hr. Tiszy partnera, który nielatwo gotów był ustąpić z koncesji, jakie on sam już otrzymał od Stürgkha. Pertraktacje obustronne przedłużały się i ostatecznie doprowadziły do nie dającego się już ukryć konfliktu między Tiszą a Körberem.

W walce tej Tisza zwyciężył. Znalazł on sprzymierzeńców w Austrii samej, a mianowicie w grupie radykałów niemieckich (wszechniemców), których

przywódcami są znani posłowie Wolff i Pachter. Partja ta zażądała mianowicie od Körbera, aby przed uruchomieniem parlamentu, które nowy prezes ministrów postawił na czele swego programu, rząd w drodze rozporządzenia wydał nowe przepisy o języku urzędowym dla Czech — oczywiście korzystne dla Niemców. Szczególnie zażądało radykałom na tem, aby parlament zwołać, gdyby większość posiadały partje niemieckie.

Körber nie chciał na to się zgodzić. W tem leży przyczyna ostrej walki zakulisowej, jaką przeciw Körberowi wytoczyli wszechniemcy. Otrzymali oni sukces także ze strony innych partji niemieckich, szczególnie też ze strony chrześcijańsko-socjalnej, które znowu nie mają zaufania do Körbera jako liberała.

Wszystkie te przeciwności przyczyniły się do obalenia Körbera. Gabinet Spitzmüllera ma być tylko, jak donosi „Voss. Ztg.” przejściowy i w swoim czasie ustąpi miejsca gabinetowi Hohenlohego.

Z widowni wydarzeń.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW). Urzędowo donoszą dnia 21 grudnia.

Wschodni teren walk:

Front wojsk generała-feldmarszałka księcia Leopolda Bawarskiego.

Pomiędzy Dynaburgiem a jeziorem Narocz wzmacniała się chwila mi walka artyleryjska. Nie powiodły się przy wielkich stratach ataki oddziałów rosyjskich na północnym wschodzie od Goduziszek i na północy od jeziora Dryswiaty.

Nad Stochodem na północy od Helenina Rosjanie usiłowali daremnie wydrzeć teren niemieckiej landwerze, którą przed kilku dniami ściągnięto do pozycji.

Front wojsk generała - pułkownika arcyksięcia Józefa.

Czterokrotny atak rosyjski pod Mestecanesty na wschodnim brzegu Złotej Bystrzycy pękł o opór batalionów austriacko-węgierskich.

Dalej na południu wyparto nieprzyjaciela z kilku posterunków.

Zachodni teren walk:

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego Rupprechta:

Na północy od Arras oddziały angielskie, które po silnym ogniu wtargnęły w nasz przedni rów, wyparto kontratakami.

Na obydwóch brzegach rzeki Somme przejrzyste powietrze sprzyjało akcji artyleryjskiej, która w niektórych odcinkach wzmacniła się do wielkiej gwałtowności.

Na zachodzie od Villero — Carbonnel grenadierzy gwardji wschodniopruscy muszkietery wtargnęli w pozycję nieprzyjacielską bardzo zburzoną ogniem artyleryjskim i wrócili po wysadzeniu w powietrze kilku schronisk z 4 oficerami i 26 szeregowcami jako jeńcami oraz z karabinem maszynowym według rozkazu do własnych linii.

W licznych walkach powietrznych i przez nasz ogień z ziemi stracił nieprzyjaciel w obwodzie nad rzeką Somme 6 samolotów.

Grupa wojsk cesarzewicza: Przy słabym w większej części ogniu artyleryjskim nie było akcji piechoty w większych rozmiarach. Na froncie Aisne odparto kilka patroli francuskich.

Batkański teren walk.

Grupa wojsk generała marszałka polnego v. Mackensena:

Na Wołoszczyźnie wzmocnił się ogień artyleryjski pod górami, Armia w Dobrudży wyparła nieprzyjacielską straż tylną z kilku pozycji.

Front macedoński.

Strzelcy niemieccy utrzymali w swoich rękach wobec silnych ataków rosyjskich wzgórze na wschodzie od Paralowa, w łuku Czerny, o które wiele walczone.

Pierwszy generał kwatermistrz v. LUDENDORFF.

Komunikat angielski.

Sprawozdanie angielskie z dnia 20 b. m.: Dwa pomyslnie ataki angielskie na rowy niemieckie niedaleko Gommecourt na północ od Arras. Wzięto jeńców. Działła nieprzyjacielskie były bardzo czynne na naszym prawem skrzydle na północ od Somme i niedaleko Festubert i Ypres.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie francuskie z dnia 20 grudnia po południu: W nocą nie zaszło, był tylko dość znaczny ogień działowy w okolicy Louvemont i Chambrettes. Armia wschodnia: Były tylko utarczki czat na froncie macedońskim, gdzie deszcz ustawicznie pada.

Francuskie sprawozdanie z dnia 20 grudnia wieczorem: Na południe od Somme ostrzeliwał nieprzyjaciel w ciągu dnia gwałtownie nasze linie, zwłaszcza w odcinkach Belleve - en-Sainterre, Berny, Pressoire i Ablaincourt. Nasza artylerja odpowiadała silnie ogniem baterji ochronnych. Na reszcie frontu ogień działowy z przerwami.

Sprawozdanie belgijskie: Względny spokój. Nieprzyjaciel rozpoczął po południu gwałtowny ogień działowy w rowach w okolicy Het Sas. Artylerja belgijska wszelkiego kalibru zmusiła maszyną nieprzyjacielską do milczenia.

Kekowcow powraca do władzy?

SZTOKHOLM, 21 grudnia (BTW). W Petersburgu krąży pogłoski, że stanowisko ministra spraw zewnętrznych zajął były kontroler państwa Pokrowskij, z tem zastrzeżeniem, że je obejmuje tylko przejściowo.

Trepow stanowisko to ofiarował hrabiemu Kokowcowowi, ten jednak odmówił, oświadczając, że narazie ze względów na swoje osłabione zdrowie nie może przez pewien czas zajmować się sprawami publicznymi. Zapewniają jednak, że ustąpienie Pokrowskiego i wejście do gabinetu Kokowcowa jest kwestją najbliższej przyszłości.

Co mówi Mikołaj Mikołajewicz?

BUDAPESZT. 21. 12 — W.A.T. — Z Sofii donoszą: „Utro” dowiaduje się ze źródeł godnych zaufania, że wielki książę Mikołaj Mikołajewicz

KAROL I, cesarz austriacki, król węgierski.

odbył świeżo kilka z rzędu narad w Kijowie w związku z wypadkami na rumuńskim terenie wojny.

Podobno powzięto na tych naradach bardzo poważne uchwały.

Wielki książę przyjął jednego z redaktorów petersburskich „Nowosti” i oświadczył mu, że jeśli nie da się powstrzymać akcji zaczepnej państw centralnych nad Seretem, to trzeba się liczyć z tem, że opór energiczny możliwy jest jedynie tylko na terenie besarabskim.

Demonstracje w Finlandji.

SZTOKHOLM, 21 grudnia (BTW). Z Finlandji donoszą o licznych demonstracjach jakie tam są na porządku dziennym z powodu projektu wprowadzenia w Finlandji obowiązkowej służby wojskowej. Projekt ten rząd rosyjski przeprowadza pod silnym naciskiem Anglii. Senat fiński otrzymał zawiadomienie, że niebawem w sprawie tej zwołany będzie sejm, któremu przedstawiony zostanie odpowiedni projekt prawa.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca.

Dn. 22 XII.

Święto skautowe.

W związku z obchodem, zorganizowanym przez „Harcerstwo Polskie”, proszeni jesteśmy o powiadomienie, że zbiórka młodzieży nastąpi o 8 rano, w dniu 24 b. m., w niedzielę, w Lasku Sosnowieckim. Następnie młodzież uda się w ordynku, do miejscowego kościoła parafialnego na nabożeństwo na godzinę 9 rano, poczem wszyscy pochodem, przez ulice Kościelną, Polną, Starososnowiecką, 3-go Maja, Dietlowską i Realną udadzą się do Związku robotników przemysłu żelaznego, gdzie przygotowane skromne śniadanie.

Zakończenie uroczystości przewiduje się na godzinę 2-gą po południu.

Podczas nabożeństwa przyrzeka swój współudział miejscowa „Lutnia”

Rodzice młodzieży, biorącej udział w uroczystości, jako też osoby popierające ruch skautowy, są proszone o wzięcie udziału w obchodzie, jednak uprzedzić należy, że z racji na względną szczupłość miejsca, wstęp do Związku, najpewniej wypadnie ograniczyć.

— Stuletni jubileusz istnienia cechów w Warszawie. W dniu 31 grudnia r. b. staraniem organizacji rzemieślniczych odbędzie się uroczystość w celu upamiętnienia 100-lecia nadania Ustawy Zgromadzeniom Rzemieślniczym w Królestwie Polskiem, w roku 1816.

Porządek uroczystości: o godz. 9 ej rano: Nabożeństwo uroczyste odprawi w kościele katedralnym J. E. ksiądz Metropolita Warszawski, o godz. 10 i pół Akt uroczysty w Magistracie, o 4 i pół po poł. w Magistracie ciąg dalszy uroczystości dnia (referaty w przedmiocie organizacji i kultury rzemiosł). Zgłoszenia w celu uczestniczenia w tych uroczystościach nadsyłać należy do Komisji organizacyjnej (adres: Warszawa, Chmielna 13, Sekcja Rzemieślnicza), najpóźniej do dnia 27 grudnia r. b.

— 100 letni jubileusz cechów. W czwartek zakończyły się obrady delegatów wszystkich cechów, mające na celu opracowanie programu obchodu uroczystości. Punktem zbornym oznaczono w dniu 31 b. m. lokal Związku żelaznego na Pogoni, skąd wszystkie cechy ze sztandarami i pod dźwięki orkiestry udadzą się na uroczyste Nabożeństwo do kościoła parafialnego w Sosnowcu. Następnie po nabożeństwie pochód uda się przez miasto do lokalu Związku, gdzie uproszeni prelegenci wygłoszą odczyty o historii i znaczeniu cechów, poczem odbędzie się w tymże lokalu wspólny obiad. Dla upamiętnienia uroczystości biorący udział w uroczystościach dnia tego otrzymają żetony srebrne lub brązowe. Na uroczystość zgłosili swój udział Zarządy cechów: ślusarskiego posługującego się pieczęcią z czasów Zygmunta (jest to jeden z najstarszych cechów w Królestwie) piekarzy, rzeźników, murarzy, fryzjerów, związku majstrów szewskich, stolarzy i inne.

— Ze szkół. Wczoraj dziesiątka szkół elementarnych została na czas ferji świątecznych zwolniona od nauki.

— Sprawozdanie z przedstawienia „Wieczór Baśni”. Wpływy: Ze sprzedaży biletów 420 rb. 90 kop., naddatki 6 rb. 78 kop., za programy 44 rb. 80 kop. Razem 472 rb. 48 kop. Wydatki: Wynajęcie sali teatralnej 50 rb., procent na szkołę będzinąską na ręce p. Kwieceniowej 50 rb., reżyserja i charakteryzacja 10 rb., przejazd koleją dzieci 5 rb., krawcowe 3 rb., maszyniście 5 rb., wynajęcie peruk 2 rb., afisze i bilety 12 rb., rozlepanie afiszy 6 rb., dodatki do podwieczorku dla dzieci 4 rb. 1 kop., koszt przewozu rzeczy, odwiezienie dzieci, usługa 14 rb. 90 kop., drobne wydatki 4 rb. 32 kop. Razem 166 rb. 23 kop. Czysty dochód 306 rb. 25 kop. przeznaczony na rzecz T-wa Pomocy dla niezamożnych uczennic 8 klasowego Gimnazjum Żeńskiego i czytelnicy dziecięcej przy Polskiej Macierzy Szk. — Pani Kwieceniowej i pannie Stankównie za zorganizowanie przedstawienia dziecięcego p. t. „Wieczór Baśni” w Sosnowcu, oraz wszystkim osobom, które okazały swą pomoc i życzliwość, składają komitety: Wpisów Szkolnych przy VII kl. gimnazjum żeńskim i czytelnicy I dla dzieci P. M. S. serdeczne podziękowanie.

— Losy loterii klasycznej. Urząd loterii R. G. O. przystąpił już do druku losów pierwszej klasy wznowionej loterii klasycznej. Druk i numerowanie losów ukończone będą w ciągu bieżącego miesiąca, poczem nastąpi pozostawienie losów pomiędzy kolektorów z

tem wyrachowaniem, aby koletki mogły zacząć funkcjonować już od dnia 15 stycznia, tj. na miesiąc przed ciągnięciem I klasy. Kolektorzy, którzy otrzymali już upoważnienie, rozpoczęli przyjmowanie zamówień na losy. Niektórzy losów mają mniej, łączą się w firmy, które za nich składają wspólną kaucję. Zarząd loterii, uważając że takie firmy, posiadające własne kantory i reklamujące je odpowiednio, sprawniej niż osoby prywatne, będą rozprzedawać losy, zgadza się na łączenie się kolektorów z warunkiem jednak, żeby dla uniknięcia zopolizowania handlu losami jedna firma nie miała więcej nad 1000 losów.

— „Na zawsze”. W niedzielę 24 bm. odegra Zrzeszenie Polskich Artystów dramatycznych pod kierunkiem Heleny Walewskiej w sali Związku Żelaznego na Pogoni wstrząsający dramat narodowy L. Rydla p. t. „Na zawsze”. Dramat ten dzięki swej nieporównanej sile dramatycznej zdobył sobie na wszystkich scenach niebywałe powodzenie. Akcja, rozgrywająca się w latach popowstaniowych, wzrusza do głębi i porwuje widza. Rola główną odtworzy p. Mrozowicka — doskonała odtwórczyni tej roli na scenie sosnowieckiej. Poza tem biorą udział w sztuce pp.: Pachelski, Kamiński, Orliński i inni. Reżyseruje p. Walewska. Sądzić należy, iż publiczność pociągnięta zarówno sztuką jak i dobrą opinią artystyczną Zrzeszenia zechce tłumnie pospieszyć do sali Związku, by przeżyć pełen podniosłych i silnych nastrojów wieczór.

— Z teatru „Zacisze”. Dnia 2 stycznia 1917 roku, to jest we wtorek w teatrze „Zacisze”, odbędzie się benefis utalentowanego artysty — komika pana Władysława Jędrzejkiewicza. Odegraną zostanie sztuka w 5 aktach Ostrowskiego „Rosyjscy Łapownicy”. Rzeczone dzieje się w Moskwie w 1865 r. W sztuce tej p. Jędrzejkiewicz wystąpi w roli urzędnika Biełogubowa. O talentcie scenicznym, pana J. rozpisywać się nie będziemy. Dość przypomnieć, że wystawiona w lecie patriotyczną sztukę „Jan Kiliński — szewc warszawski”, w której młody ten komik odtworzył z artyzmem rolę tchórzliwego Szlimana, zjednął sobie powszechne uznanie. Należy się spodziewać, że teatr na benefis będzie przepelniony. Bilety na „Rosyjskich Łapowników” są już do nabycia w kasie teatru „Zacisze”, oraz w księgarni „Wiedza”

— Zjazd „W. Tag” donosi, że Tow. pomocy dla ofiar wojny, żydów, uzyskało już pozwolenie na odbycie zjazdu żydów z okupacji niemieckiej w sprawie oceny strat wojennych, pomocy dla poszkodowanych i odbudowy gmin. Zaproszenia na prowincję już rozesłano. W Warszawie zaproszeni zostaną przedstawiciele Rady Głównej Opiekuńczej (?) i gminy żydowskiej. Zjazd odbędzie się 9 i 10 stycznia.

— Kary. Za wejście bez przepustek do rzeźni miejskiej skazano kilku czeladników rzeźniczych na kary pieniężne.

— W imię prawdy. W dniu wczorajszym zgłosił się do redakcji

naszej staruszek, weteran z 63 roku, prosząc o sprostowanie uwłaczających synowi jego wiadomości, jakoby zaniedbywał swego 86 letniego ojca. Przeciwnie, dobry syn pamięta o swoim ojcu i wszystko czyni, aby starcowi osłodzić resztę dni. Wiadomość błędna o powyższem ukazała się w jednym z miejscowych pism.

— Z Komisji Żywnościowej. Stosownie do rozporządzenia Szefa Zarządu Cywilnego w Warszawie z dnia 10 grudnia r. b. za Nr. N. — I. — B. 22,312 mąka pszena może być wydawana w małych ilościach tylko dla szpitali, lazaretów i t. p. Wydawanie tej mąki zupełnie będzie wstrzymane i tylko wtedy należy się zwracać o ten artykuł, kiedy jest on naprawdę niezbędnym, przyczem tylko małe i u motywowane ilości mogą być uwzględnione. Wobec tego Komisja Żywnościowa wydawać będzie mąkę pszeną tylko chorym ubogim, na zasadzie odpowiednich zaświadczeń lekarskich.

W sobotę dnia 23 b. m. sklepy czynne będą bez przerwy od 8 rano do 3 popołudniu, w dniu 24 b. m. od 8 do 10 rano, w dniu 25 i 26 zupełnie nie czynne, w dniu 31 b. m. b. m. od 8 do 10 rano, w dniu 1 stycznia r. 1917 cały dzień zamknięte.

— Pogłębianie studni. Wobec ciągłego braku wody w studniach, wielu gospodarzy przystąpiło do pogłębiania tychże. Jest to, naturalnie, dzisiaj połączone ze znacznymi kosztami.

— Z jarmarku w Siewierzu. Ostatni przed świętami wtorkowy jarmark w Siewierzu cieszył się powodzeniem; kupującymi byli przeważnie z Sosnowca, Będzina przybyli po zakupy nabiału i drobiu, który nabywano stosunkowo tanio.

— Na święta. Niektóre większe przedsiębiorstwa i fabryki zaopatrzyły swoje sklepy komitetowe w różne artykuły w większej ilości, aby móc zaopatrzyć rodziny robotników w artykuły pewnej potrzeby na święta.

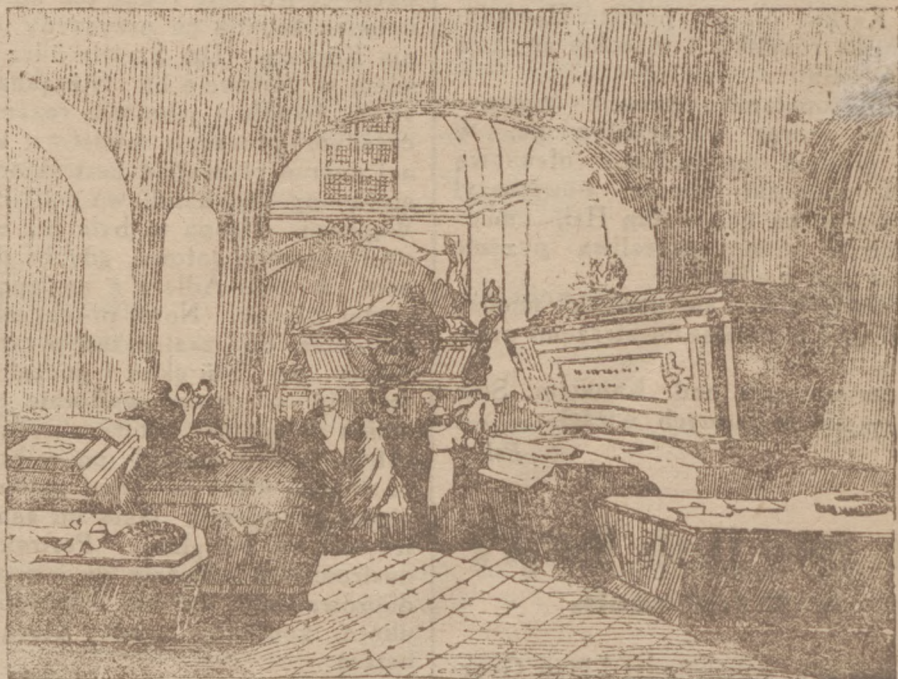
— Na miejscowe Koło P. M. S. składa za naszym pośrednictwem, rezygnując z posiadania choinki w tym roku, Grażyna Zakrzewska mk. 10. Na ten sam cel W. pp. Zakrzewscy mk. 10.

— Przepowiednia. Starsi wiekiem ludzie przepowiadają na nadchodzące święta mróz, trzymając się przysłowia: „Sw. Barbara po wodzie — Boże Narodzenie po lodzie”. Czy przysłowie się sprawdzi — zobaczymy.

Z Będziną.

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości w Będzinie.

Niedawno odbyło się w Będzinie zebranie Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości. Obrady zajął przewodniczący Zarządu p. W. Wardzichowski, wyrażając nadzieję, iż Stowarzyszenie wobec zbliżającego się samorządu odegra poważną rolę. Na przewodniczącego powołano jednomyślnie p. Leonarda Zaleskiego, na asesorów pp. Hen-

Groby cesarskie w Wiedniu w kościele Kapucynów.

KINO-TEATR Zacisze

wejście od ul. Dęblińskiej.

5213

Od wtorku 12 do poniedziałku 22 grudnia r. b.

Bogaty i wybitny program obrazów.

POGRZEB

J. C. i K. Mości Francisza Józefa I,
oraz oddanie ostatniego hołdu przez Cesarza Karola I i obecnych na pogrzebie książąt.

„NIE ROZPACZAJ, SZCZĘŚCIE W RÓŻY” wybitny dram w 4-ach części
GORBO KWIATOWE w NICH! piękna natura.
GŁÓWNA WYBANA KUBUSE komieszno.

Na scenie pod kier. Władysława Bernatowicza:

„Zięć swego zięcia”

Warsa w 1-ym akcie z francuskiego.

Muzyka koncertowa, ściśle zastosowana do treści obrazu.

NAPISY POLSKIE!

Początek przedstawień w dni zwykłe o godz. 6, w sobotę o 5-iej, w niedzielę i święta o godz. 2-iej po południu.

UWAGA: w próbach „ROSYJSCY LAPOWICY”.

ryka Trennera i Henryka Nunberga, na sekretarza p. Gustawa Weinzichera.

Po odczytaniu protokołu zebrania organizacyjnego, zarząd przedstawił sprawozdanie z dotychczasowej działalności. Członków Stowarzyszenie liczy 123, składki wpływają regularnie brak jednak własnego lokalu nie pozwala na utworzenie stałego biura. Na wniosek p. J. Filo ogólne zebranie podziękowało zarządowi za dotychczasową działalność.

Sprawę ulgowej realizacji zaległych podatków skarbowych referował p. Wiktor Wardzichowski który też odczytał projekt odpowiedniego memoriału do władz w tej kwestji. W razie przychylniej odpowiedzi ze strony władz ma być zwołane ponownie ogólne zebranie w celu omówienia technicznego załatwienia sprawy i wyboru specjalnej komisji.

Ponieważ Rada Miejskowa Opiekunów cza nie zorganizowała dotąd w Będzinie biura rejestracji strat wojennych postanowiono na wniosek p. G. Weinzichera poczynić kroki, by biuro takie powstało, ewentualnie postarać się o zorganizowanie tegoż.

Z kolei p. Broenz poruszył niezawieszoną jeszcze sprawę zatargu obywateli z elektrownią, która jak wiadomo, wymaga od właścicieli domów, zmian i poprawek instalacji elektrycznej. Wymagane przez elektrownię przeróbki kosztowałyby kilkadziesiąt tysięcy rubli, wobec czego ogólne zebranie nie zaakceptowało proponowanego udziału elektrowni w kosztach w stosunku jedną trzecią część, natomiast postanowiło wybrać o zbadanie tej sprawy specjalną komisję z 5 u członków oraz jednego prawnika i jednego inżyniera elektrotechnika.

P. St. Kubiczek wyraził życzenie by rada miejska oraz ławnicy jaknajprędzej byli z wyboru, gdyż tylko takie władze będą szczerze broniły interesów ogółu. Ogólne zebranie jednogłośnie przyklasnęło p. Kubiczekowi. Na tem posiedzenie zakończono.

+ Sąd pokoju ma być czynny od Nowego Roku i mieścić się będzie w budynku koszarów dawniejszych na Warpiu.

+ Z ulicy. Pomimo przymrozków nie można odzwyczaić służące od nożenia wiader z wodą chodnikami: Uwagi funkcjonariuszów policyjnych nie pomagają, wobec tego niesącym wiadra troliarem, są one odbierane. Może tym sposobem, ukróci się zalewanie wodą chodników co w porze przymrozków grozi poważnym niebezpieczeństwem.

+ Ceny artykułów spożywczych. O paru dni ceny niektórych artykułów obniżyły się. I tak: funt mąki ogiennej kosztował 85 kop. obecnie 60 kop., funt cukru 1 rb. 60 kop. obecnie 48 kop., jajko 22 kop. obecnie 18 kop. szuka.

Podajemy do wiadomości Sz. czytelników m. Czeladzi, że „Kurjer Zagłębia” można zaprenumerować w sklepie Rady Miejskiej Opiekunów w Czeladzi, dom W. P. Konarzewskiego w rynku.

Z Piasków.

W I-szy dzień świąt Bożego Narodzenia (t. j. w poniedziałek) o godz. 4-iej po poł. i w drugi dzień świąt (we wtorek) o tej samej godzinie dzieci szkolne z Piasków, pod kierunkiem miejscowego nauczyciela, p. Edwarda Kłocickiego, odegrają „Szopkę Polską” Dr-Ota. Czysty dochód z przedstawienia przeznaczony na cele filantropijne.

Z Milowic.

W dniu 25 grudnia b. r. Zrzeszenie Artystów dramatycznych pod kierunkiem Heleny Walewskiej odegra

w sali teatralnej kopalni milowickiej rozgłosny porwany uczuciem dramat narodowy L. Rydla p. t. „Na Zawsze”. Sztuka ta odbyła tryumfalny pochód po różnych scenach, zapęła niewątpliwie i salę milowicką. Główną rolę odtworzy p. Zofia Mrozowicka. Poza tym udział przyjmują pp.: Pachelski, Kamiński, Orliński i inni. Sztukę reżyserowała podług scenariusza krakowskiego p. Helena Walewska. Publiczność milowicka będzie więc miała sposobność przeżyć jeden akt naszej martyrologji popowstaniowej — przyobleczonej w niezwykle piękny wiersz i przepelniony sytuacjami porwijacemi serca polskie.

Straty na kolejach podczas wojny.

Z Warszawy donoszą: Wydział rejestracji strat wojennych zapoczątkował szereg zebrań w sprawie strat, poniesionych przez świat handlowo-przemysłowy podczas wojny przy przewozie towarów kolejami.

Pierwsze zebranie w tym zakresie odbyło się w Stowarzyszeniu kupców polskich.

Referentem był adwokat przys. p. Kazimierz Mayzner, który poświęcił swój wykład sprawie odpowiedzialności kolei za straty podczas wojny w ładunkach i bagażach.

Wojna zaznaczyła swe głębokie ślady we wszystkich dziedzinach życia. W stosunkach ekonomicznych szczególnie znaczne są straty w dziedzinie przewozu, gdzie starły się cele wojenne z interesami handlu i przemysłu. Straty przy przewozie kolejowym wynoszą ogromne sumy.

Nasuwa się tu obecnie, gdy należy przygotować grunt do obliczenia strat ogólnych, poniesionych przez wojnę, szereg pytań niemałej wagi. Kto ponosi odpowiedzialność za straty kolejowe podczas wojny i w jakich granicach? Jakie straty kolejowe stanowią tytuł prawny do dochodzenia pretensji i w jaki sposób uzyskać najlepsze odszkodowanie.

Na to pytanie dawał szereg wyjaśnień p. K. Mayzner w sposób jasny i możliwie zwięzły. Po określeniu stanowiska prawa wobec pretensji do kolei, mówca wyjaśnił różnicę pomiędzy stratą wojenną a stratą kolejową poniesioną podczas wojny. Pierwsza posługuje się sankcją prawa publicznego, gdy druga opiera się na ustawie kolejowej, której przepisy wyraźnie przewidują odszkodowanie za straty wszelkiego rodzaju i we wszelkich warunkach. Wojna, jako objaw siły wyższej, zasadniczo nie wpływa na zmniejszenie odpowiedzialności kolei. Referent przytoczył odpowiednie dane z teorii i z praktyki kolejowej.

Podając określenie straty kolejowej, która podług referenta polega na uszczerbku wskutek przedłużenia przewozu, o ile uszczerbek ten był wywołany przez uchybienie ze strony kolei, stanowiące ze swej strony tytuł prawny do odszkodowania, mówca przeszedł do klasyfikacji strat kolejowych. Oddzielnie rozważył odszkodowanie za opóźnienie, za niezrealizowanie zaliczenia i nadpłaty i oddzielnie specjalną grupę strat w samym przedmiocie przewozu, jako to, zagubienie, braki, ujawnione w wadze towaru (manco), zniszczenie i uszkodzenie. Odpowiedzialność za te straty mówca rozważył w stosunku do każdego przedmiotu przewozu oddzielnie, a mianowicie w stosunku do pakunku ręcznego, bagażu i ładunku, te trzy bowiem rodzaje przedmiotu przewozu prawo odróżnia.

Wynagrodzenia za straty nie uległy zasadniczym zmianom w ciągu wojny, przepisy zaś specjalnie wydane dotyczą opóźnień i zaliczek. Mówca więc w

końcu o sposobach dochodzenia pretensji na kolei zwykłą drogą reklamacji, bądź też powództwa sądowego, mówca wyjaśnia, że droga ta może być zatamowana przez wojnę dla jednostek poszkodowanych. Najzupełniej zatem jest celowa akcja, podjęta przez Radę główną opiekunów w wydziale rejestracji strat kolejowych i pocztowych, która ma na celu łączną obronę strat kolejowych i uzyskanie odszkodowania drogą polubowego układu z koleją już po zawarciu pokoju.

Więści ze stolicy.

□ Przygotowania do werbunku. W „Głosie Stolicy” czytamy: „Wobec oczekiwanej w tymczasowej Radzie Stanu decyzji w sprawie werbunku, czynione są obecnie przygotowania do uruchomienia aparatu werbunkowego. Obecne kroki przygotowawcze zmierzają do zorganizowania doskonałego całej machiny, by nadany od reprezentacji narodowej rozkaz akcją, mogła pójść sprawnie i bez zwłoki. Nie inaczej też oceniają sytuację władze okupacyjne. W tej mierze ważne i rzeczowe przedstawienia poczynił pułk. Sikorski w generalnym gubernatorstwie warszawskim i w fazie przygotowawczej werbunku centrala werbunkowa nie będzie powołana do bytu. Stanie się to dopiero po decyzji Rady Stanu. Aż do tego momentu Departament Wojskowy pozostać ma w Piotrkowie. Co do Legionów, to zacznie się w najbliższych dniach przekształcanie ich do ważnej roli kadr przyszłej armii pol-

skiej. Sprawa ta jak — inne sprawy organizacyjno-wojskowe — podlegać będzie wprost brygadzie St. hr. Szepetyckiemu. Formalnie Legiony polskie dopiero za kilka tygodni oddane będą wojsku polskiemu. Szybszemu zrealizowaniu tej sprawy stają na przeszkodzie konieczne formalności, które załatwione być muszą przez ministerja państw sprzymierzonych.

□ Straty wojenne wśród żydów. W Warszawie odbyło się — według informacji „Hajnta” plenarne posiedzenie komitetu rabinów w celu omówienia sprawy oceny strat wojennych, poniesionych specjalnie przez żydów. Na zebraniu stwierdzono, że pomimo kończącego się niezadługo terminu zapisywania i oceny strat wojennych, żydzi zachowują się wobec tej sprawy obojętnie. Komitet rabinów zreagował przeto obszerną odezwę, zachęcając żydów do rejestracji. Odezwę zreagowano w dwóch językach: hebrajskim i żargonie i rozesłano ją wszystkim rabinom, członkom zarządów gmin żydowskich i żydowskim Towarzystwom filantropijnym we wszystkich miastach Królestwa Polskiego.

□ „Pierwszy fakt”. Żargonowy „Moment” donosi: Na skutek rozporządzenia Prezydium Policji połączono rzeźnię na Powązkach z miejską siecią kanalizacją. Budowę kanału tego wykonała żydowska firma „Syrena”, będąca własnością inżyn. Apfelbauma „Moment” zaznacza z dumą, że „jest to pierwszy fakt wykonania takiej roboty przez firmę żydowską”

SALA ZAJĘĆ DLA DZIEWCZĄT przy Tow. Dobr.

w nowourządzoym sklepie przy ul. Starososnowieckiej Nr. 32

•przedaje po bajecznie NIZKICH CENACH Podarki Gwiazdkowe. różne ozdoby choinkowe oraz karty świąteczne z życzeniami.

OGŁOSZENIE.

Ponieważ syn mój Zygmunt wytlómaczył się z postępowania swego ze mną i rodziną w sposób go usprawiedliwiający — przeto oznajmiam, że gorycz mą zbyt gorączkowo przed forum opinii publicznej wylałem, i dlatego ogłoszenie me z dnia 17 grudnia r. b. w Nr. „Iskry” 296 pomieszczone w zupełności odwołuję.

Hieronim Rojewski

weteran z 1863 roku.

Nawiązując do powyższego ogłoszenia ojca mego, muszę zaznaczyć, że do nieporozumienia między mną i ojcem przyczynili się ludzie złej woli, którzy dobre między nami stosunki pragnęli zakłócić przez niegodne oszczerstwa, czemu ojciec dał wiarę. Dziś przekonawszy się o bezpodstawności takowych, zarzuty swe odwołuję.

Od siebie dodaje, by Bóg nie pamiętał mej krzywdy tym, którzy ją sprawili.

1751-1-1

ZYGMUNT ROJEWSKI.

Cukiernia Warszawska

poleca:

Strucle migdałowe (prawdziwe), po 2,00
makowe 1,80
maślane 1,50
owocowe 1,80

Torty od 5 rb.

UWAGA! Upraszam o wcześniejsze zamówienia.

1753

Bukareszt.

Od Wydawnictwa.

„KURJER ZAGŁĘBIA” można prenumerować we wszystkich urzędach pocztowych okupacji niemieckiej i państwie Niemieckim, oraz w okupacji Austro-Węgierskiej i państwie Austro-Węgierskim.

Zwracamy uwagę Szanownym Czytelnikom, że

najwygodniej jest zaprenumerować „Kurjer Zagłębia”

bezpośrednio na pocztę tej miejscowości, w której czytelnik chciałby odbierać gazetę.

Prenumerata od 1 stycznia 1917 roku wynosi: W Sosnowcu miesięcznie 55 kop. z odnośnikiem do domu 65 kop.; W okupacji niemieckiej i państwie Niemieckim Mk. 150. w okupacji Austro-Węgierskiej i państwie Austro-Węgierskim Koron 2,50 miesięcznie. Kwartalnie Marek 4,50 i Koron 7,50

Z różnych stron.

□ **Odnaczenia.** Odznaką honorową Czerw. Krzyża 2 klasy z dekoracją wojenną odznaczonych zostało: dr. Wacław Kraszewski, kierownik szpitala Czerw. Krzyża w Nowym Sączu, dr. Franciszek Maade, kierownik szpitala Czerwonego Krzyża w Radomiu, dr. Wilhelm Molkner, kierownik szpitala Czerwonego Krzyża w Kielcach, dr. Jan Opolski, kierownik szpitala Czerwonego Krzyża w Piotrkowie, dr. Juliusz Piątkowski, kierownik szpitala Czerwonego Krzyża w Nowym Targu, dr. Stanisław Przybylski, b. kierownik szpitala Czerwonego Krzyża w Nowym Targu, obecnie kierownik oddziału chirurgicznego przy szpitalu Czerwonego Krzyża w Kielcach.

□ **Obrót towarowy z obszarem okupowanym w Belgii.** Wedle doniesienia c. i k. Komisarza przy ces. niem. Jenerał-Gubernatorstwie w Brukseli, wolno obecnie wywozić towary z Monarchji do Belgji bez specjalnych zezwoleń na przywóz.

□ **Wypadek w Sopotach.** Major pozasłużbowy Schickfus jako przelozony stowarzyszenia „Jungdeutschland” zgromadził kilku młodzieńców w swym domu celem uczenia ich obchodzenia się z bronią palną. Potem usiadł do stolika, aby zakończyć rozpoczętą korespondencję. Na ścianie wisiało kilka karabinów i pistoletów. Jeden z młodzieńców, syn policjanta Heftmanna, zdjął ze ściany broń i robił nim rozmaite obroty, że jest nabity. Nagle padł strzał i kula przeszła majorowi głowę, kładąc go trupem na miejscu.

Judaica.

Umizgi żydopolaków.

„Polsk Katolik” pisze: Są Polacy żydopolacy, którzy na usprawiedliwienie swych, zawsze inte-

resowanych wystąpień, przemawiają do Polaków bez różnicy wyznania i pochodzenia.

Tego nie zrozumiałby nigdy Niemiec, Francuz, Anglik, nawet Rosjanin, gdyby im kto dowodził w ten sposób i mówił o ich narodowości bez różnicy pochodzenia.

Bo jeszcze mogą być różnice co do wyznania, naturalnie chrześcijańskiego, a nigdy również i żydowskiego. To wyznanie stanowczo decyduje i o pochodzeniu żydowskim jednocześnie, a tem samem i o narodowości naturalnie żydowskiej.

Nam jednak żydopolacy wmawiają, że są Polacy żydowskiego pochodzenia i żydowskiej religii.

Tacy Polacy dla interesów polskich, są szkodliwsi, niż sami żydzi. Bo się i całują z Polakami i z żydami jednocześnie, a z tych umizgów Polacy wynoszą stratę, żydzi zaś pożytek, co sami przyznają, nazywając takich Polaków szabesgojami.

DOKOŁA WOJNY.

× **Nota pokojowa** — podstawą na przyszłość. Z Kopenhagi donoszą: Prasa tutejsza stwierdza, iż rosyjskie dzienniki rządowe uważają notę za podstawę do korespondencji dyplomatycznej.

× **W zajętych Bukareszcie.** Sprawozdawca wojenny „Berliner Tageblattu” donosi z Bukaresztu: Na balkonie poselstwa niemieckiego w Bukareszcie powiewa ciągle jeszcze flaga amerykańska. Gmach jest próżny, tylko znajduje się kilka szaf, na których widnieją pieczęcie amerykańskie. Obszerny budynek szkoły niemieckiej, do której w ostatnich czasach uczęszczało przeszło 5,000 uczniów, Rumuni zamienili na lazaret. Kościół niemiecki opieczętowany. Zanim Rumuni opuścili Bukareszt usunęli wszystkich należących do wojskowości mężczyzn. Pomimo to wielu z nich udało się zbiedz i wraz z licznymi żołnierzami rumuńskimi kryją się po domach Bukaresztu.

Praca kobiet angielskich podczas wojny.

W sprawozdaniu z założenia angielskiego rynku pracy we wrześniu 1916 roku, umieszczonem w październikowym numerze londyńskiego miesięcznika urzędowego „Labour Gazette” znajdujemy pomiędzy innymi następujące ciekawe bliższe szczegóły o pracy kobiet w Anglii podczas wojny.

Według referatów, złożonych przez przedsiębiorców do wydziału wykazów pracy w urzędzie handlowym (Employment Department of the Board of Trade) można liczbę zatrudnionych kobiet w Anglii w lipcu r. 1914 ocenić na 3,2 miliony. Liczba ta podniosła się aż do kwietnia 1916 r. o dalsze 582,000 kobiet w lipcu 1916 r. przyrost wynosi 866,000. Od początku wojny aż do lipca r. 1916, a zatem w przeciągu dwóch lat zwiększyła się liczba zatrudnionych kobiet w Anglii o 27 procent. Zważyć tu należy, iż liczby te obejmują oprócz przemysłu, handlu i rolnictwa oraz procederu gościnnego, także żeńskie siły robocze, zatrudnione w zawodach wolnych; natomiast nie obejmują liczby powyższe służących domowych, ani kobiet i dziewcząt, zatrudnionych w małych składach i warsztatach przemysłu garderobianego ani wreszcie pielęgniarek chorych, czynnych w służbie armii, marynarki lub Czerwonego Krzyża. Liczba dziewcząt służebnych i kobiet, zatrudnionych w warsztatach garderobianych, zmniejszyła się według sprawozdania urzędu handlowego podczas wojny o mniej więcej 150,000, podczas gdy liczba kobiet i dziewcząt, trudniących się pielęgowaniem chorych, w tym samym czasie podwyższyła się o mniej więcej 27,000. Bezpośrednie miejsce męskich sił roboczych zajęło, według wykazów urzędowych, w kwietniu r. 1916 około 547,000 a w lipcu r. b. około 766,000 kobiet i dziewcząt.

W poszczególnych dziedzinach zarobkowych zatrudnionych było w wielkiej Brytanii kobiet i dziewcząt (w liczbach zaokrąglonych): w lipcu r. 1914 w przemyśle (włącznie arsenałów i warsztatów armii i marynarki) 2,119,000; do kwietnia r. 1916 liczba ta wzrosła o 300,000, do lipca r. b. o dalsze 431,000; w w kwietniu 1916 r. zatrudnionych było w miejscu mężczyzn 226,000, a w lipcu r. b. 332,000 kobiet.

W handlu i komunikacji (włącznie procederu gościnnego) pracowało w lipcu 1914 r. około 546,000, w kwietniu r. 1916 r. liczba ta wzrosła o 225,000, a w lipcu r. b. o dalsze 274,000; w kwietniu r. b. miejsca mężczyzn zajmowało bezpośrednio 209,000 a w lipcu r. b. 273,000 kobiet.

W rolnictwie pracowało w lipcu 1914 roku około 130,000 kobiet; w kwietniu 1916 r. liczba ta zmniejszyła o 14,000, w lipcu r. b. wzrosła znowu o mniej więcej 66,000. Zmniejszenie się liczby zatrudnionych kobiet w rolnictwie w kwietniu r. b. tłumaczy się porą roku; w porównaniu z kwietniem r. 1914 liczba kobiet zatrudnionych w rolnictwie w kwietniu 1916, była znacznie wyższą.

Faramuski.

Choć słotno
I błotno
Szaruga,
Wład kotek
Na płotek
I meuga.

Czy z tego
Całego
Mrugania
Co będzie?
Brzmia wszędzie
Pytania.

Któż może
W tej porze
Znać ściśle
Sens trwania
W mrugania
Pomyśle.

Więc szczerze
W tej mierze
Wam na to
Powiemy
Bez tremy
Aż w lato..

Lach.

„Kaz. 2 Grosze”.

Kupcy i przemysłowcy! Ogłaszajcie się w „Kurjerze Zagłębia”, który jest najpoczytniejszym organem w Zagłębiu Dąbrowskiem i okolicy.

M. LIPSCHITZ,

1570

fabryka cholewek i wszystkich artykułów potrzebnych do szewstwa.

Żelazne towary, Import, Eksport,

zależona 1870, BERLIN N. O. 18, WASSMANNSTR. 28.

Adres teleg.: „Lederwahl”. Telefon Aleksander Nr. 3055

Poszukuje na tutejszą okolicę odpowiednich osobistości do przejęcia filji w komis albo na własny rachunek jak również kowiojazerów, którym będzie dostarczona kolekcja próbek. Oferty uprasza pod powyższym adresem.

Zapisujcie się
do P. Macierzy Szkolnej!

OFIARY.

Cecylja Neugebauerowa, opuszczając Sosnowiec, zamiast wizyt pośegnalnych, składa na gwiazdkę dla najbiedniejszych Legionistów koron 20.

Na ręce p. A. Bogalewiczowej złożyła p. inżynierowa Kamińska dla dzieci z ochronki św. Józefa 5 rb. i dla dzieci z ochronki św. Józefa 5 rb.

Pan dr. Sawicki na Kółko skautowskie, dzieci szkół ludowych, pod opieką p. Marji Arnoldówny 3 rb. (trzy). Za co Szanownym ofiarodawcom, składam się serdeczne podziękowanie.

Zające

pierniki toruńskie, ciasto gospodarskie Sklepiarski. Starososnowiecka. 1760-1-1

Potrebny

w Będzinie pokój umeblowany, z całkowitem utrzymaniem lub bez od 1 stycznia r. p. Zszenia pisemne z podaniem ceny składarszko W-go p. Burakiewicz. 1757-2-1

Główny

buchalter Komitetu Żywnościowego prowadzi księgi na godziny, sporządza inventarze, zestawia bilanse. 1756-5-1

Sprzedam

kożuch ul. Starososnowiecka 118 m². 1750-2-1

Nitownicy

zdolni i robotnicy obeznani z nitowaniem potrzebni zaraz za dobrem wynagrodzeniem. Kopalnia Jowisz — Wojkowie Komorne. 1750-1-1

Piano

nowe okazynie sprzedam Starososnowieck 50 m. 14. 1749-3-1

Potrzebny sklepowy

z kaucją 200 rubli. Wiadomość: Walcowski Renard Stowarzyszenie „Przyszłość” 1742-1-1

DRUKARNIA
„KURJERA ZAGŁĘBIA”
UL. DĘBLIŃSKA Nr. 7.

WYKONYWA:

Dziela, Gazety, Broszury, Dyplomy, Akcje, Zawiadomienia ślubne, Karty wizytowe, Listy żałobne, Spraw zdanis, Tabela, Blankiety, Koperony, Rachunki, Alisy itp.

M. LIPSCHITZ,

1570

fabryka cholewek i wszystkich artykułów potrzebnych do szewstwa.

Żelazne towary, Import, Eksport,

zależona 1870, BERLIN N. O. 18, WASSMANNSTR. 28.

Adres teleg.: „Lederwahl”. Telefon Aleksander Nr. 3055

Poszukuje na tutejszą okolicę odpowiednich osobistości do przejęcia filji w komis albo na własny rachunek jak również kowiojazerów, którym będzie dostarczona kolekcja próbek. Oferty uprasza pod powyższym adresem.